استفاده از تحریم‌ها توسط چین

دیدگاه‌های چین نسبت به تحریم‌های اقتصادی تغییر زیادی کرده‌اند. مداخله در حاکمیت ملی، تمدید امپریالیسم غربی و نقض قوانین بین‌المللی عناوینی بودند که چین برای توصیف تحریم‌ها از آن استفاده می‌کرد. همانطور که یکی از محققان بیان کرده، برای دهه‌ها مخالفت جمهوری خلق چین با تحریم‌هایی که توسط ایالات متحده و دیگران اعمال می‌شد، "افسانه‌ای" بود. اما در حالی که چین همچنان در مقابل هدف قرار گرفتن با تحریم‌ها به دلیل مسائل حقوق بشری و دیگر تغییرات سیاسی داخلی مقاومت می‌کند، با رشد قدرت اقتصادی‌اش، خود تبدیل به یکی از استفاده‌کنندگان مکرر تحریم‌ها شده است. یک مطالعه نقل قولی از یک مقام چینی آورده که تحریم‌ها و دیگر اجبارهای اقتصادی را "بهترین گزینه بین دیپلماسی ظریف و جنگ تمام‌عیار" توصیف کرده است. دو مقام ارشد سیاست‌گذاری بایدن در مورد چین، در مقاله‌ای که درست قبل از تصدی مسئولیتشان نوشته شده بود، چین را به عنوان کشوری با "ترجیح برای اجبار اقتصادی" ارزیابی کردند. یک مطالعه توسط یک مؤسسه تحقیقاتی استرالیایی نوزده مورد تحریم‌های اعمال شده توسط چین بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ را شناسایی کرده است که نیمی از آن‌ها از سال ۲۰۱۸ به بعد بوده است. برخی از تحریم‌های چینی به طور رسمی توسط دولت پکن اعلام شده‌اند. برخی دیگر بیشتر به صورت نشانه‌هایی برای بروز خشم در شبکه‌های اجتماعی و تحریم مصرف‌کنندگان علیه کشورهای و شرکت‌های "ضد چین" بوده‌اند، که در واقع نسخه چینی تحریم‌های هوشمند است.

این فصل بر سوالات اصلی زیر تمرکز دارد:

- چرا چین تحریم‌ها را اعمال می‌کند؟
- چین از چه نوع تحریم‌هایی استفاده می‌کند، به ویژه تحریم‌های غیررسمی "نشانه‌گذاری شده"؟
- برخی از موارد مهم تحریم‌های چین کدامند؟
- تحریم‌های چین چقدر موفق بوده‌اند؟

چرا چین تحریم‌ها را اعمال می‌کند؟

توانایی اینکه چین فرستنده تحریم‌ها باشد و نه فقط هدف آنها، بخشی از آنچه که رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ آن را ترک "قرن تحقیر" و اظهار قدرت و افتخار تمدنی جدید نامیده، بوده است. پکن در عین حال که همچنان به اصول عدم مداخله در امور داخلی اشاره می‌کند و به خاطر مسائلی مانند اویغورها تحریم شده است، تحریم‌های سیاسی داخلی خود را علیه کشورهای دیگر اعمال کرده است. ما دو مورد از این موارد را بررسی می‌کنیم، انتخابات تایوان سال ۲۰۱۶ و سیاست‌های داخلی "ضد چین" استرالیا در سال‌های ۲۰۱۷–۲۰۱۸، که هدف آنها فشار بر سیاست داخلی کشور دیگری بوده است.

تحریم‌های خارجی چین اغلب به گونه‌ای انجام شده‌اند که چین بتواند منکر هدف اصلی آنها شود. برای مثال، چین ادعا کرد که تحریم ماهی سالمون نروژی به دلیل استانداردهای بهداشتی جدید بوده، نه به خاطر اینکه نروژ به یک مخالف سیاسی چینی جایزه نوبل صلح داده است. همچنین، فروشگاه‌های Lotte Mart کره جنوبی پس از اختلافات بر سر سیستم دفاع موشکی آمریکا، ناگهان به دلیل نقض مقررات ایمنی آتش‌سوزی بسته شدند. چین این اقدامات را به دلایل دیگری نسبت می‌دهد تا نشان دهد تحریم‌ها بخشی از سیاست خارجی نیستند.

در تحریم‌ها و اقدامات تلافی‌جویانه بین چین و ایالات متحده در سال‌های ۲۰۲۰–۲۰۲۱، پیام‌های زیادی رد و بدل شد:

- مارس ۲۰۲۰: دولت ترامپ محدودیت‌هایی بر خبرنگاران چینی در آمریکا اعمال کرد. بلافاصله پس از آن، چین خبرنگاران نیویورک تایمز، وال استریت ژورنال و دیگر خبرنگاران آمریکایی را از چین اخراج کرد.
- جولای: کنسولگری چینی در هیوستون که ادعا می‌شد "مرکز جاسوسی و سرقت مالکیت فکری" است، بسته شد. چین سپس کنسولگری آمریکایی در چنگدو را بست.
- جولای: کنگره قانونگذاری تصویب کرد و ترامپ یک فرمان اجرایی صادر کرد که تحریم‌هایی علیه مقامات چینی که مسئول سرکوب هنگ کنگ محسوب می‌شدند، اعمال کرد. در آگوست، چین یازده آمریکایی شامل سناتورهای جمهوری‌خواه که حامی لایحه تحریم‌های هنگ کنگ بودند و رهبران سازمان‌های حقوق بشری را تحریم کرد.
- آگوست: چین یک بازبینی مهم در سیاست‌های خود انجام داد و یک "لیست نهادهای غیرقابل اعتماد" ایجاد کرد. مقامات چینی به وضوح اعلام کردند که اگرچه این لیست شامل دسته‌بندی‌های گسترده‌ای است، اما به طور خاص ایالات متحده را هدف قرار داده است.

- نوامبر: بزرگ‌ترین تولید کننده چیپ چین، SMIC، و برخی شرکت‌های انرژی به عنوان شرکت‌های مرتبط با نظامی در لیست سیاه قرار گرفتند. در دسامبر، چهارده عضو کنگره ملی چین به لیست SDN برای دخالت در هنگ کنگ اضافه شدند. چین مقامات و شرکت‌های آمریکایی بیشتری را به لیست تحریم‌های خود اضافه کرد و تهدید به اقدامات بیشتری کرد.
- ژانویه ۲۰۲۱: در ۱۴ ژانویه، صادرات به شرکت نفت ملی چین (CNOOC) ممنوع شد. در ۱۶ ژانویه، چند روز قبل از ترک دفتر، دولت ترامپ شش مقام چینی و هنگ کنگی را به لیست تحریم‌ها اضافه کرد. در ۱۹ ژانویه، در شب انتقال قدرت به دولت بایدن، چین تحریم‌هایی علیه وزیر امور خارجه مایک پمپئو و بیست و هفت مقام دیگر "دروغگو و متقلب" ترامپ اعمال کرد.
- مارس: دولت بایدن با تحریم‌های اضافی علیه بیست و چهار مقام چینی در شب اولین نشست دیپلماتیک سطح بالا با چین، حتی فراتر رفت. هم‌پیمانان اروپایی و دیگران نیز به این تحریم‌ها پیوستند. چین با تحریم‌هایی علیه مقامات آمریکایی و اروپایی تلافی کرد.

و موارد بیشتری هم وجود داشت...

چین از چه نوع تحریم‌هایی استفاده می‌کند، به ویژه تحریم‌های "نشانه‌گذاری شده"؟

همانطور که ایالات متحده از وابستگی متقابل از طریق سلطه مالی بین‌المللی خود استفاده می‌کند، چین نیز از طریق دسترسی به بازار داخلی ۱.۵ میلیارد نفری خود این کار را انجام می‌دهد. صادرات کشورهای هدف تحریم می‌شوند، مانند مورد استرالیا. گردشگران چینی که با ۱۵۰ میلیون نفر بزرگترین گروه گردشگران جهان هستند و بسیاری از آنها با بسته‌های گروهی سفر می‌کنند که نیاز به مجوز دولتی دارند، از سفر به کشورهای تحریم‌شده منع می‌شوند، مانند موارد تایوان و کره جنوبی. به گفته یک ترانه‌سرای چینی، "دکمه میهن‌پرستی فشرده می‌شود" که باعث بروز خشم در شبکه‌های اجتماعی و تحریم مصرف‌کنندگان علیه شرکت‌های خارجی می‌شود. به عنوان مثال، زمانی که خرده‌فروش لباس سوئدی H&M اعلام کرد که به دلیل مسئله اویغورها از خرید پنبه شین‌جیانگ خودداری می‌کند، سه پلتفرم بزرگ تجارت الکترونیک چینی محصولات H&M را حذف کردند. سایت میکروبلاگینگ Alibaba's Sina Weibo تصاویر پایین آوردن تابلوی H&M از یک مرکز خرید را به بیش از ۴۵۰ میلیون کاربر خود ارسال کرد. با کاهش ۲۳ درصدی فروش H&M در چین، این شرکت بیانیه‌ای که در همدردی با اویغورها بود را با بیانیه‌ای

جایگزین کرد که سیاست شرکت را به "مطابقت با قوانین محلی و چارچوب‌های نظارتی در تمام بازارهایی که در آنها فعالیت می‌کنیم" و "تلاش برای بازپس‌گیری اعتماد و اطمینان مشتریان، همکاران و شرکای تجاری در چین" اعلام کرد. با این حال، چین نیز هزینه‌هایی را متحمل شد. بیش از ۶۰۰ کارخانه که با H&M قرارداد داشتند، کسب و کار خود را از دست دادند. اتاق‌های گفتگو افزایش کنجکاوی و نگرانی درباره مسائل اویغورها را نشان دادند.

حضور اقتصادی جهانی بیشتر چین ممکن است صادرات و کمک‌های خارجی را به اهرم‌های مفیدتری نسبت به گذشته تبدیل کند. چین نقش پیشرو در ایجاد نهادهای اقتصادی بین‌المللی جدیدی مانند بانک سرمایه‌گذاری زیرساختی آسیا (AIIB) و سیستم پرداخت بین‌بانکی مرزی (CIPS) داشته است. با سرمایه‌گذاری‌هایی که اکنون بالای ۶۰۰ میلیارد دلار است و پیش‌بینی می‌شود به تریلیون‌ها دلار برسد، برخی تحلیلگران پروژه کمربند و جاده (BRI) را به عنوان آوردن "اجبار بی‌حد و حصر" توسط چین می‌بینند. از سوی دیگر، مخالفت‌هایی از سوی دریافت‌کنندگان BRI که از شرایط معاملات ناراضی هستند و نگران تلاش‌های چین برای استفاده از آنها هستند، به وجود آمده است.

موارد مهم تحریم‌های چین کدامند؟

تایوان: فروش تسلیحات آمریکا و انتخابات تایوان

برای نزدیک به پنجاه سال از زمان بیانیه شانگهای ۱۹۷۲ که به بازگشایی روابط بین ایالات متحده و جمهوری خلق چین (PRC) انجامید و عادی‌سازی کامل روابط دیپلماتیک در سال ۱۹۷۹، روابط میان ایالات متحده، PRC، و تایوان با سه پارامتر استراتژیک اصلی شکل گرفته است:

- ایالات متحده جمهوری خلق چین را به عنوان دولت قانونی تمام چین، از جمله تایوان، به رسمیت می‌شناسد، در حالی که حق تأمین تسلیحات و سایر کمک‌های نظامی با ماهیت دفاعی به تایوان را حفظ می‌کند. این در حالی است که برخی از سیستم‌های تسلیحاتی به وضوح به عنوان تهاجمی یا دفاعی تفکیک می‌شوند، بسیاری از آنها سوالات کلاسیک "دوراهی امنیتی" را مطرح می‌کنند که آنچه یک طرف به عنوان دفاعی می‌بیند، طرف دیگر به عنوان تهاجمی تلقی می‌کند.
- پکن موافقت می‌کند که مسائل خود با تایوان را به صورت مسالمت‌آمیز، از جمله اتحاد مجدد، حل کند. حوزه‌های مختلفی از روابط همکاری "دو سوی تنگه" توسعه یافته‌اند، از جمله گردشگری، تجارت و

سرمایه‌گذاری. اما اختلافات نیز همچنان به وقوع پیوسته‌اند. در حالی که برخی اقدامات به وضوح صلح‌آمیز نیستند، برخی دیگر ممکن است کمتر از جنگ باشند اما به نوبه خود بسیار قهری هستند.

- تایوان وضعیت مبهمی کمتر از یک دولت-ملت شناخته‌شده بین‌المللی دارد. تایوان وقتی که اقدامات مهمی در جهت پیگیری استقلال انجام داده، با تحریم‌ها و سایر فشارهای پکن مواجه شده است.

چرا چین تحریم‌ها را اعمال کرد؟

فروش تسلیحات: در حالی که بسیاری از فروش‌های تسلیحاتی آمریکا به تایوان در طول سال‌ها با اعتراضات محدودی از سوی پکن مواجه شده‌اند، برخی از آنها با تحریم‌های چینی یا حداقل تهدید به تحریم‌ها روبرو شده‌اند و هدف اصلی چین، محدود کردن توانایی‌های نظامی تایوان بوده است. در سال ۲۰۱۰، یک بسته فروش تسلیحاتی به ارزش ۶.۴ میلیارد دلار تهدید به تحریم علیه شرکت‌های آمریکایی درگیر را به همراه داشت، اما با توافق بر سر عدم شامل کردن برخی جت‌های جنگنده (F-16 C/D) که پکن آنها را بیشتر تهاجمی تا دفاعی می‌دانست، این تهدیدات فروکش کرد. یک فرایند مشابه در سال ۲۰۱۵ رخ داد، با تهدید به تحریم‌ها و به دنبال آن برخی (اما تنها برخی) تغییرات در بسته فروش تسلیحاتی. بین سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۲۰، دولت ترامپ فروش تسلیحاتی را به بیش از ۱۸ میلیارد دلار افزایش داد که در مقایسه با ۱۴ میلیارد دلار در طول هشت سال دولت اوباما بیشتر بود. این شامل یک بسته اکتبر ۲۰۲۰ با موشک‌ها، پهپادها و سیستم‌های موشکی بود که به گفته یک مدیر تجاری آمریکایی، تلاش کرد تا "به طرز ماهرانه‌ای تعریف تسلیحات دفاعی را تغییر دهد که شامل این اقلام بشود." اما از نظر پکن، این تسلیحات "به شدت در امور داخلی چین دخالت می‌کنند و حاکمیت و منافع امنیتی چین را به طور جدی تضعیف می‌کنند."

انتخابات تایوان ۲۰۱۶: تحریم‌های انتخابات تایوان ۲۰۱۶ در مورد تغییرات سیاسی داخلی بود. این اولین باری نبود که تحولات سیاسی تایوانی باعث تحریم توسط جمهوری خلق چین شد. برای مثال، در سال ۲۰۰۰ پکن شرکت الکترونیکی تایوانی Acer را هدف قرار داد و محصولات آن را از فروشگاه‌های سرزمین اصلی حذف کرد زیرا رئیس آن از نامزد طرفدار استقلال حمایت می‌کرد. در آستانه انتخابات ۲۰۱۲، پکن رویکرد تشویقی را با ارائه دسترسی بیشتر به بازار برای محصولات کشاورزی تایوان امتحان کرد. در سال ۲۰۱۶، همزمانی شی جین‌پینگ به عنوان رهبر جمهوری خلق چین با رویکرد سخت‌گیرانه‌تر او و تسای اینگ-ون و حزب دموکراتیک ترقی‌خواه (DPP) که به طور علنی طرفدار استقلال بودند، وضعیت را حتی تنش‌زاتر کرد.

چه نوع تحریم‌هایی توسط چین علیه تایوان اعمال شده‌اند؟

فروش تسلیحات: تهدیدهای فروش تسلیحات مستقیماً علیه شرکت‌های تولیدکننده مانند بوئینگ، لاکهید مارتین و ریتیون بوده است.

انتخابات تایوان در سال ۲۰۱۶: در سال پس از پیروزی انتخاباتی رئیس‌جمهور تسای، تجارت کالاها و خدمات بین چین و تایوان حدود ۱۵ درصد کاهش یافت. مجوزهای گردشگری برای بازدید کنندگان از سرزمین اصلی چین به تایوان ۴۰ درصد کاهش یافت (بازدیدکنندگان از سرزمین اصلی چین حدود یک‌سوم گردشگران تایوانی را تشکیل می‌دهند). ورزشکاران دانشگاهی جمهوری خلق چین از حضور در مسابقات تابستانی ۲۰۱۷ تایپه که در ۱۵۰ کشور برگزار شد، منع شدند. خطوط هوایی بین‌المللی (از جمله خطوط هوایی اروپایی مانند ایر فرانس و لوفت‌هانزا، و خطوط هوایی آمریکایی مانند یونایتد و دلتا، و خطوط هوایی سنگاپور) و هتل‌های زنجیره‌ای (مانند ماریوت، شرایتون، استاروود) تحت فشار قرار گرفتند تا تایوان را به عنوان یک کشور مقصد ذکر نکنند؛ کسانی که مخالفت کردند تهدید به تحریم شدند. فشار دیپلماتیک باعث شد برخی کشورهایی که هنوز روابط رسمی با تایوان داشتند، آن را قطع کنند. تعداد بی‌سابقه‌ای از پروازهای نیروی هوایی چین به حریم هوایی تایوان انجام شد که به نوعی تهدید نظامی افزوده شد.

بازیگران کلیدی چه کسانی بودند؟

فرستنده: جمهوری خلق چین

هدف: ایالات متحده در فروش تسلیحات، تایوان و شرکت‌های بین‌المللی در تغییرات سیاسی داخلی

طرف‌های سوم: ایالات متحده تقریباً همیشه بازیگر اصلی در سیاست تایوان است.

تحریم‌های چین علیه تایوان چگونه اجرا شدند؟

فروش تسلیحات: علاوه بر جزئیات حمله-دفاع بسته‌های تسلیحاتی، سه عامل دیگر نیز در نحوه اجرای تحریم‌ها نقش داشتند. زمینه کلی روابط ایالات متحده و چین یکی از این عوامل بود. ایالات متحده ، در مواقعی که قصد داشت سختگیری بیشتری نشان دهد تمایل بیشتری به رد شدن از مرزهای آنچه که تسلیحات دفاعی محسوب می‌شود داشت.

در مقابل، جمهوری خلق چین هنگامی که پای مسائل دیگری علاوه بر تسلیحات در میان بود، تمایل بیشتری به اعتراض به تسلیحات خاص در منطقه خاکستری داشت. عامل دوم تنش بین ایالات متحده و چین این بود که ایالات متحده برای اطمینان دادن به متحدان آسیایی خود، موضع سخت‌گیرانه‌ای در پیش گرفت و چین نیز برای ترساندن کشورهای اروپایی و دیگر فروشندگان تسلیحات به تایوان، موضع سخت‌گیرانه‌ای علیه شرکت‌های آمریکایی اتخاذ کرد. همچنین، هر دو طرف از نظر اقتصادی آسیب‌پذیر بودند. بوئینگ و دیگر شرکت‌های آمریکایی نگران از دست دادن بازار پرسود چین بودند و پکن هم می‌دانست که فناوری این شرکت‌ها برای به‌روز رسانی صنعت هوانوردی چین ضروری است.

انتخابات تایوان در سال ۲۰۱۶: بخش‌هایی مانند گردشگری به ویژه تحت تأثیر قرار گرفتند. پکن فشارها را حفظ کرد. رئیس‌جمهور شی در مارس ۲۰۱۸ هشدار داد: «هر اقدام و ترفندی برای تجزیه چین محکوم به شکست است و با محکومیت مردم و مجازات تاریخ مواجه خواهد شد.» شی همچنین تلاش کرد با قانون جدیدی که درست قبل از انتخابات ۲۰۲۰ تصویب شد و بخش‌های بیشتری را برای سرمایه‌گذاری تایوانی‌ها باز کرد، انگیزه‌هایی ایجاد کند. با این حال، رئیس‌جمهور تسای مجدداً انتخاب شد. او در سخنرانی پیروزی خود گفت: «امروز می‌خواهم بار دیگر به مقامات پکن یادآوری کنم که صلح، برابری، دموکراسی و گفتگو کلیدهای ثبات هستند. تایوان دموکراتیک و دولت دموکراتیک منتخب ما هرگز در برابر تهدیدها تسلیم نخواهند شد... امیدوارم که پکن حسن نیت خود را نشان دهد.» واکنش پکن دقیقاً حسن نیت نبود. یک سخنگوی دولت گفت: «وضعیت در تنگه تایوان پیچیده‌تر و وخیم‌تر خواهد شد.» ترکیب حمایت تایوانی‌ها از اعتراضات ۲۰۱۹–۲۰۲۰ در هنگ کنگ و افزایش تنش‌ها در روابط ایالات متحده و چین نیز مشکلات موجود اضافه شد.

ارزیابی موردی

فروش تسلیحات: مسئله فروش تسلیحات با وجود تمام عناصر کلاسیک امنیتی مدیریت شده است. برخی فروش‌ها انجام شده که جمهوری خلق چین (PRC) تمایلی به آن‌ها نداشته، و برخی دیگر که ایالات متحده ترجیح می‌داد انجام شوند (از جمله مواردی که در فرآیند سیاست داخلی بررسی شدند اما هرگز به طور رسمی پیشنهاد نشدند) انجام نشده‌اند. همچنین مهم است که در نظر بگیریم چگونه هر دو طرف، یعنی جمهوری خلق چین و ایالات متحده، از

مسئله تسلیحات تایوان برای کاهش تنش‌های گسترده‌تر در روابط خود استفاده کرده‌اند - اگرچه سناریوهای تشدید تنش همچنان یک خطر باقی مانده است.

انتخابات تایوان ۲۰۱۶: تحریم‌های جمهوری خلق چین، پارامترهایی را تقویت کردند که رئیس‌جمهور تسای و دیگر رهبران طرفدار استقلال فراتر از آن‌ها نرفته‌اند، اما این تحریم‌ها مانع از پیروزی تسای در دو انتخابات نشده‌اند. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که در حالی که ۵۲ درصد از تایوانی‌ها از روابط اقتصادی نزدیک‌تر با چین حمایت می‌کنند، تنها ۳۶ درصد از روابط سیاسی نزدیک‌تر حمایت می‌کنند. سوالات درباره هویت نشان می‌دهد که ۶۶ درصد خود را تایوانی و تنها ۲۸ درصد خود را ترکیبی از تایوانی-چینی می‌دانند، و در میان افراد ۱۸ تا ۲۹ ساله این تفاوت حتی بیشتر به ۸۳ درصد در برابر ۱۳ درصد می‌رسد.

تحریم‌های فرانسه و تبت (۲۰۰۸–۲۰۰۹)، نروژ و جایزه نوبل لیو شیاوبو (۲۰۱۰):

چین بارها تحریم‌هایی علیه کشورهایی اعمال کرده است که رهبران آن‌ها با دالایی لاما، رهبر روحانی تبت، ملاقات کرده‌اند، همانند تحریم‌هایی که در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ علیه فرانسه اعمال شد. تحریم‌های علیه نروژ به دلیل اعطای جایزه صلح نوبل در سال ۲۰۱۰ به مخالف چینی لیو شیاوبو بود.

چرا چین این تحریم‌ها را اعمال کرد؟

فرانسه و تبت: دالایی لاما رهبر روحانی تبت است که در سال ۱۹۵۹ به هند تبعید شده و به دور دنیا سفر می‌کند تا از خودمختاری و حقوق بشر در تبت حمایت کند. چین ادعا می‌کند که «تبت بخشی جدایی‌ناپذیر از چین است» و مدت‌هاست که دیگر کشورها را تهدید می‌کند که«اگر می‌خواهند روابط خوبی با چین داشته باشند» سیاست خارجی خود را تغییر دهند و با دالایی لاما ملاقات نکنند یا به دیگر روش‌ها از تبت حمایت نکنند. در مورد فرانسه، اعتراضات طرفدار تبت در مسیر مشعل المپیک از طریق فرانسه در آستانه بازی‌های المپیک تابستانی ۲۰۰۸ که در پکن برگزار شد و ملاقات رئیس‌جمهور نیکولا سارکوزی با دالایی لاما چند ماه بعد، به این تحریم‌ها منجر شد. در آن زمان، سارکوزی همچنین ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را بر عهده داشت که این ملاقات را برای چین معنادارتر کرد. معاون وزیر امور خارجه چین، هی یافئی، فرانسه را متهم کرد که «منافع کلیدی چین را تضعیف کرده، احساسات مردم چین را به شدت جریحه‌دار کرده و اساس سیاسی روابط چین-فرانسه و چین-اتحادیه اروپا را تخریب کرده است.»

نروژ و جایزه نوبل لیو شیاوبو: لیو شیاوبو در سال ۲۰۱۰ جایزه صلح نوبل را به دلیل «مبارزه طولانی و غیرخشونت‌آمیزش برای حقوق بنیادین بشر در چین» دریافت کرد. کمیته نوبل به رهبری او در بیانیه منشور ۰۸ که خواستار دموکراسی در چین بود و به همین دلیل توسط پکن زندانی شده بود، تحسین ویژه‌ای کرد. در حالی که جایزه صلح نوبل توسط کمیسیونی مستقل اعطا می‌شود، چین نروژ را به عنوان میزبان و حامی جایزه صلح نوبل تحریم کرد. در سال ۲۰۱۴، در حالی که این اختلاف همچنان ادامه داشت، دالایی لاما به اسلو سفر کرد.

چه نوع تحریم‌هایی اعمال شدند؟

فرانسه و تبت: تحریم‌ها شامل تحریم‌های وارداتی و محدودیت‌های دسترسی به بازار برای کالاهای فرانسوی بودند که از طریق ترکیبی از سیاست‌های رسمی و نشانه‌های غیررسمی اعمال شدند. بلافاصله پس از اعتراضات مشعل المپیک، اتاق‌های گفتگوی اینترنتی چینی پر از درخواست‌هایی برای تحریم فروشگاه‌های زنجیره‌ای فرانسوی کارفور شدند. زمانی که رئیس‌جمهور سارکوزی نیز قصد خود را برای ملاقات با دالایی لاما اعلام کرد، دولت چین سفارش معلق ۱۵۰ هواپیما از کنسرسیوم ایرباس فرانسه را پس گرفت، نشست آینده اتحادیه اروپا و چین را از پاریس به شهر دیگری در اروپا منتقل کرد و فرانسه را از برنامه سفر تجاری حذف کرد. ون جیاوبائو، نخست‌وزیر چین، گفت: «من در هواپیما نقشه اروپا را نگاه کردم. سفر من از اطراف فرانسه عبور می‌کند... ما همه می‌دانیم چرا.»

جایزه صلح نوبل لیو شیاوبو و نروژ: با اطلاع از این که لیو کاندیدای جایزه صلح نوبل است، یک مقام ارشد چینی تهدید به تحریم نروژ کرد. وقتی که این جایزه با وجود این تهدیدات اعطا شد، هیئت تجاری وزارتی چین به نروژ لغو شد. تحریم‌ها عمدتاً بر صادرات ماهی سالمون نروژ و سایر محصولات دریایی متمرکز شدند. سایر اقدامات شامل محدودیت‌های ویزا برای بازرگانان و دانشگاهیان نروژی، ممنوعیت تبلیغات گردشگری نروژ در چین و توقف کلی روابط دیپلماتیک بود.

بازیگران کلیدی چه کسانی بودند؟

فرستنده: چین

هدف: فرانسه و نروژ

طرف‌های سوم: دیگر اعضای اتحادیه اروپا در هر دو مورد.

تحریم‌ها چگونه اجرا شدند؟

فرانسه و تبت: اتحادیه اروپا نشست چین را به پراگ منتقل کرد. در هیئت تجاری که فرانسه را نادیده گرفت، چین قراردادهایی به ارزش ۱۵ میلیارد دلار با کشورهای دیگر اروپایی امضا کرد. یک مطالعه گسترده توسط دو اقتصاددان آلمانی نشان داد که کشورهایی که میزبان دیدارهای رسمی با دالایی لاما بودند، به طور متوسط با ۱۲.۵ درصد کاهش صادرات به چین در دو سال بعد مواجه شدند. تجربه فرانسه نیز از این قاعده پیروی کرد. تجارت کلی با چین در نیمه اول سال ۲۰۰۹، ۱۶ درصد کاهش یافت که اولین کاهش از سال ۱۹۹۶ بود. اگرچه سارکوزی از فشارها برای لغو دیدار با دالایی لاما مقاومت کرد، دولت او بیانیه‌ای صادر کرد که تبت را به عنوان بخشی از چین به رسمیت می‌شناسد. تا سال ۲۰۱۱، با آرامش روابط دیپلماتیک، صادرات فرانسه به چین حدود ۸۰ درصد نسبت به سال ۲۰۰۹ افزایش یافت.

جایزه صلح نوبل لیو شیاوبو و نروژ: دو روز پس از اعلام جایزه نوبل، نخست‌وزیر بریتانیا، دیوید کامرون، هیئت تجاری به چین برد. کامرون در دیدارهای خود با رهبران چینی از طرح موضوع حقوق بشر یا لیو شیاوبو خودداری کرد و قراردادهای تجاری دوجانبه به ارزش تقریبی ۲.۷ میلیارد دلار امضا کرد. نروژ مقداری از صادرات سالمون خود را از طریق ویتنام انجام داد، اما فروش سالمون نروژی ضربه اقتصادی قابل توجهی را متحمل شد و در اولین سال به نصف کاهش یافت و تا سال ۲۰۱۳ تقریباً ۱.۳ میلیارد دلار کاهش داشت. با این حال، این کمتر از ۱ درصد از کل صادرات سالانه صنعت ماهیگیری نروژ بود. و معاملاتی که پکن آن‌ها را از نظر اقتصادی حیاتی می‌دانست، مانند خرید ۲ میلیارد دلاری یک تولیدکننده سیلیکون نروژی پیشرفته توسط شرکت شیمیایی چین و خرید یک شرکت نروژی با تخصص در حفاری نفت و گاز در آب‌های عمیق، تحریم نشدند.

زمانی که دالایی لاما در سال ۲۰۱۴ برای بزرگداشت بیست و پنجمین سالگرد جایزه صلح نوبل خود در سال ۱۹۸۹ به اسلو آمد، اوضاع پیچیده‌تر شد. مقامات ارشد نروژی که مدت‌ها حامی تبت بودند، از دیدار با او خودداری کردند. چین در پاسخ به این اقدام، تحریم‌ها را کاهش داد. تجارت نروژ و چین در سال ۲۰۱۵ به رکورد جدیدی رسید. در دسامبر ۲۰۱۶، روابط دیپلماتیک دوباره برقرار شد. در حالی که نروژ صراحتاً عذرخواهی نکرد، اما اعلام کرد که

"کاملاً به حاکمیت و تمامیت ارضی چین احترام می‌گذارد، به منافع اصلی و نگرانی‌های عمده چین اهمیت می‌دهد، از اقداماتی که آن‌ها را تضعیف می‌کنند حمایت نخواهد کرد و تمام تلاش خود را برای جلوگیری از هرگونه آسیب آینده به روابط دوجانبه خواهد کرد." زمانی که لیو در ژوئیه ۲۰۱۷ در حالی که هنوز در زندان بود درگذشت، عفو بین‌الملل انتقاد کرد که پیام تسلیت ارائه شده توسط نخست‌وزیر نروژ، ارنا سولبرگ، که در سال ۲۰۱۰ در منصب نبود، به حدی ملایم بود که به نظر می‌رسید از مرگ لیو "خوشحال" شده است. سرعت تجارت افزایش یافت و تا دسامبر ۲۰۱۷ صادرات سالمون نروژی به چین ۲۶۲ درصد افزایش یافت.

ارزیابی موردی

چین نتوانست از اعتراضات مشعل المپیک یا ملاقات سارکوزی با دالایی لاما و یا اعطای جایزه صلح نوبل به لیو شیاوبو جلوگیری کند. با این حال، موفق به دریافت بیانیه‌ها و توافق‌نامه‌هایی شد که ادعای چین بر تبت را به رسمیت می‌شناختند، مانند اذعان سارکوزی و پذیرش "منافع اصلی و نگرانی‌های عمده چین" توسط نروژ. این بیانیه‌ها و توافق‌نامه‌ها همچنین برای فرانسه و نروژ مفید بودند، زیرا تجارت آن‌ها با چین را فعال کردند و به آن‌ها اجازه دادند در دیپلماسی و سیاست داخلی خود تعادل بین قاطعیت و مصالحه را حفظ کنند. بنابراین، هر دو طرف می‌توانستند ادعای موفقیت کنند.

تاثیر بازدارندگی جهانی در ملاقات با دالایی لاما بسیار قابل توجه بوده است. بین سال‌های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۲، دوره‌ای که چین به تازگی به سازمان تجارت جهانی پیوسته بود و بیشتر در اقتصاد جهانی ادغام شده بود، دالایی لاما به طور متوسط حدود شش ملاقات در سال با سران کشورها داشت. اما در سال‌های بعد، میانگین سالانه بسیار کمتر بوده و از سال ۲۰۱۶ هیچ ملاقات با سران کشورها نداشته است. این الگو نشان می‌دهد که منافع چین بیشتر از کشورهای دیگر است. چین بیشتر از کشورهای دیگر تمایل دارد که جلوی به رسمیت شناختن دالایی لاما را در سطح بین‌المللی بگیرد، چون این موضوع برای چین اهمیت بیشتری دارد. به ویژه با توجه به اینکه قدرت اقتصادی چین افزایش یافته، این کشور می‌خواهد مانع از آن شود که دالایی لاما در دنیا بیشتر شناخته شود و حمایت بگیرد. در مقابل، کشورهای دیگر به اندازه چین تمایلی به حمایت از حقوق بشر و خودمختاری تبت ندارند.

سیستم دفاع موشکی THAAD کره جنوبی، ۲۰۱۶–۲۰۱۷

در ژوئیه ۲۰۱۶، کره جنوبی اعلام کرد که سیستم دفاع موشکی THAAD (Terminal High-Altitude Area Defense) را از ایالات متحده برای حفاظت بیشتر در برابر موشک‌های بالستیک کره شمالی تهیه خواهد کرد. در ماه مه ۲۰۱۷، THAAD عملیاتی شد. چین که THAAD را تهدیدی برای امنیت خود می‌دانست، تحریم‌های اقتصادی علیه کره جنوبی اعمال کرد.

چرا چین تحریم‌ها را اعمال کرد؟

این تحریم‌ها نسخه‌ای از هدف محدودسازی سیاست خارجی بود. بلافاصله پس از اعلام تصمیم به کسب سیستم THAAD، وزارت امور خارجه چین "نارضایتی شدید و مخالفت قاطعانه" خود را اعلام کرد. چین ادعا کرد که سیستم راداری THAAD می‌تواند به قلمرو آن نفوذ کرده و سیستم‌های نظامی آن را هدف قرار دهد. همچنین نگرانی‌هایی را مطرح کرد که این سیستم با دیگر متحدان آمریکایی در منطقه آسیا-اقیانوسیه گسترش یابد و دفاع خود چین را آسیب‌پذیر کند. تنها در همان ماه اول، دولت چین ۲۷ بیانیه مرتبط با THAAD صادر کرد و روزنامه People's Daily۲۶۵ مقاله انتقادی منتشر کرد.

چه نوع تحریم‌هایی توسط چین علیه کره جنوبی اعمال شده‌اند؟

تحریم‌ها شامل صادرات کره جنوبی به بازارهای بزرگ در چین مانند محصولات آرایشی، موسیقی (K-Pop)، سریال‌های تلویزیونی و بازی‌های ویدیویی آنلاین بودند. چون دفتر مرکزی لوت مارت در کره جنوبی اجازه داد که دولت یکی از زمین‌های گلف آن را برای استقرار سیستم THAAD تصاحب کند، زنجیره فروشگاه‌های لوت در چین هدف قرار گرفتند. نقض قوانین آتش‌نشانی دلیل ادعایی دولت چین برای بستن فروشگاه‌های لوت بود. شرکت‌های خودروسازی کره جنوبی مانند کیا و هیوندای نیز به تحریم‌ها اشاره کردند. بازدید گردشگران چینی از کره جنوبی، به ویژه تورهای بزرگ گروهی، محدود شد.

بازیگران کلیدی چه کسانی بودند؟

فرستنده: چین

هدف: کره جنوبی

طرف‌های سوم: ایالات متحده به کره جنوبی فشار آورد تا استقرار سیستم THAAD را انجام دهد.

تحریم‌ها چگونه اجرا شدند؟

تحریم‌ها تأثیر اقتصادی قابل توجهی داشتند. چین بزرگ‌ترین بازار صادراتی کره جنوبی بود و حدود ۲۵ درصد از کل صادرات جهانی کره جنوبی به چین می‌رفت که تقریباً دو برابر صادرات آن به ایالات متحده بود. برآوردهای هزینه تجمعی بیش از ۱۵ میلیارد دلار، معادل حدود ۰.۵ درصد رشد سالانه بود. لوت مجبور شد ۸۷ فروشگاه از ۱۰۹ فروشگاه خود در چین را با ضرر تقریبی ۸۳۷ میلیون دلار ببندد. فروش خودروهای کیا و هیوندای ۵۲ درصد کاهش یافت. تعداد گردشگران چینی که از کره جنوبی بازدید می‌کردند از ۶۰۰,۰۰۰ به ۲۵۰,۰۰۰ کاهش یافت، و تعداد تورهای گروهی از ۱۳۰,۰۰۰ در ماه به کمتر از ۳,۰۰۰ کاهش یافت.

محدودیت‌های داخلی خود چین دامنه تحریم‌ها را محدود کرد. نیمه‌هادی‌ها، که بزرگ‌ترین صادرات کره جنوبی به چین بودند، به دلیل احتمال اختلال در صنعت عظیم تولید الکترونیک چین تحریم نشدند. تیتر وال استریت ژورنال هزینه‌های تحریم کیا را اینگونه توصیف کرد: «کمپین پکن علیه کالاهای کره جنوبی چینی‌ها را بیکار می‌کند؛ ساعات کاری و دستمزد کارکنان کارخانه کیا در یانچنگ به دلیل کاهش شدید فروش کاهش یافت.» همچنین هزینه‌ای در افکار عمومی کره جنوبی پرداخت شد، به طوری که دیدگاه‌های مثبت نسبت به چین از ۶۱ درصد در سال ۲۰۱۵ به ۳۴ درصد در سال ۲۰۱۷ کاهش یافت.

یک توافق دیپلماتیک در اکتبر ۲۰۱۷ با مصالحه هر دو طرف حاصل شد. سیستم دفاع موشکی THAAD باقی ماند. کره جنوبی از حذف آن خودداری کرد، اما نگرانی‌های امنیتی چین را به رسمیت شناخت و تأیید کرد که THAAD تنها علیه کره شمالی هدف‌گذاری شده است. همچنین توافق کرد که اجازه ندهد ایالات متحده سیستم‌های THAAD بیشتری اضافه کند یا سیستم موجود را به سیستم‌های دفاع هوایی ژاپن متصل کند. چین نیز نگرانی‌های خود را تکرار کرد اما از درخواست اولیه خود برای حذف THAAD صرف نظر کرد. وزارت امور خارجه کره جنوبی بیانیه‌ای صادر کرد که در آن آمده بود: «هر دو طرف بر این باور بودند که تقویت تبادلات و همکاری بین کره و چین به منافع مشترک آن‌ها خدمت می‌کند و توافق کردند که تبادلات و همکاری در همه زمینه‌ها را به سرعت به مسیر عادی توسعه بازگردانند.»

ارزیابی موردی

چین، با وجود تحمیل هزینه‌های اقتصادی قابل توجه نتوانست کره جنوبی را مجبور به برداشتن سیستم موشکی THAAD کند. این موضوع با تحلیل توازن منافع همخوانی دارد. حفظ THAAD به عنوان امنیت بیشتر در برابر تهدید کره شمالی و تأیید اتحاد با ایالات متحده برای کره جنوبی اهداف باارزش‌تری بودند نسبت به تهدید محدودی که THAAD برای چین داشت. اما کره جنوبی نیز نمی‌خواست به روابط خود با چین آسیب زیادی برساند. توافق دیپلماتیک حاصل شده شامل معذرت‌خواهی کافی از سوی کره جنوبی و امتیازاتی در مورد هرگونه سیستم دفاع موشکی آینده بود، که چین نیز می‌توانست ادعای موفقیت کند. چین ارزش تجارت را داشت و از تحریم‌ها هزینه‌هایی را متحمل شده بود. این یک توافق مذاکره‌شده بود، نه یک پیروزی برای هیچ‌یک از طرفین.

استرالیا: سیاست‌های داخلی "ضد چینی"، ۲۰۱۹–۲۰۲۱

در حالی که استرالیا یک متحد آمریکاست، اما حوزه‌های بسیاری از تعامل و همکاری با چین را توسعه داده است. در سال ۲۰۱۵ آن‌ها یک توافقنامه تجارت آزاد دوجانبه امضا کردند. چین به بزرگ‌ترین شریک تجاری استرالیا تبدیل شد و تا سال ۲۰۱۸–۲۰۱۹ حدود ۴۰ درصد از کل صادرات استرالیا را به خود اختصاص داد. اخیراً تنش‌ها بر سر چندین مسئله افزایش یافته است، به ویژه نگرانی‌های استرالیا در مورد دخالت چین در سیاست‌های داخلی آن. همچنین اعتراضات چین نسبت به درخواست استرالیا برای تحقیق بین‌المللی در مورد نحوه مدیریت چین از شیوع کووید-۱۹ در آوریل ۲۰۲۰ به این تنش‌ها افزوده شد.

چرا چین تحریم‌ها را اعمال کرد؟

در سال ۲۰۱۷، اطلاعات استرالیا گزارشی منتشر کرد که تلاش‌های چین برای دخالت در سیاست‌های داخلی استرالیا را به عنوان "تهدیدی برای حاکمیت، یکپارچگی نهادهای ملی و حقوق شهروندان ما" توصیف کرد. جزئیات شامل یک عضو پارلمان بود که مواضع او در مسائل مختلف به قدری طرفدار چین بود که مجبور به استعفا شد، یک میلیاردر چینی مقیم استرالیا که کمک‌های سیاسی بزرگی با پول‌هایی که به حزب کمونیست چین برمی‌گشت انجام داده بود،

وابستگی‌هایی به تأمین مالی چینی‌ها برای برخی موسسات تحقیقاتی و برنامه‌های دانشگاهی، و تلاش‌های پکن برای نظارت بر اتباع چینی در استرالیا. با حمایت دو حزبی، پارلمان استرالیا محدودیت‌های سخت‌تری بر مداخله خارجی در سیاست‌های داخلی تصویب کرد که با وجود محتوای کلی آنها، به طور خاص متوجه چین بود. این نگرانی‌ها دلیل اصلی بود که استرالیا به یکی از اولین کشورهایی تبدیل شد که شرکت چینی هوآوی را از توسعه شبکه بی‌سیم G۵ خود ممنوع کرد (مطالعه موردی فصل ۵).

چین اتهامات را رد کرد و آن‌ها را تبلیغات ضد چینی دانست و مجموعه اولیه‌ای از تحریم‌ها را اعمال کرد. هنگامی که در میان این جنجال‌ها، نخست‌وزیر استرالیا اسکات موریسون خواستار تحقیق بین‌المللی درباره منشاء کووید-۱۹ شد، پکن کانبرا را به "مسموم کردن روابط" متهم کرد و تحریم‌ها را تشدید کرد. یک مقام دولتی چین گفت: "چین عصبانی است. اگر چین را دشمن کنید، چین دشمن خواهد شد."

چه نوع تحریم‌هایی توسط چین علیه استرالیا اعمال شده‌اند؟

پکن مدعی بود که به طور مستقیم جوِ استرالیا را تحریم نمی‌کند، اما به طور اتفاقی مشخص شد که استرالیا با یارانه‌های ناعادلانه قوانین سازمان تجارت جهانی (WTO) را نقض می‌کند و بنابراین، برای "عدالت" در برابر سایر صادرکنندگان جو، تعرفه ضددامپینگ ۷۳.۶ درصدی اعمال شد. به همین ترتیب، ادعا شد که ۱۲۶ میلیارد دلار شراب استرالیایی یارانه‌ای دریافت کرده است که حدود یک‌سوم صادرات شراب استرالیا را تشکیل می‌داد. سایر محصولات تحریم شده شامل گوشت گاو، چوب، خرچنگ و زغال سنگ بودند. سفیر چین در استرالیا با اشاره به نشانه‌های ملی‌گرایانه و مصرف‌کننده، اظهار داشت: "اگر حال و هوا از بد به بدتر می‌رود، شاید مردم عادی بگویند چرا باید شراب استرالیایی بنوشیم؟ گوشت گاو استرالیایی بخوریم؟" محدودیت‌هایی نیز بر دانشجویان چینی که در استرالیا تحصیل می‌کردند، اعمال شد. این دانشجویان ۲۷ درصد از کل دانشجویان خارجی را تشکیل می‌دادند و ۲۷ میلیارد دلار از شهریه و سایر هزینه‌ها را تأمین می‌کردند. برخی محدودیت‌های گردشگری نیز اعمال شد، اگرچه تعداد آن‌ها به اندازه کره جنوبی یا تایوان بالا نبود.

چین با توجه به محدودیت‌های داخلی خود، آهن و سنگ‌آهن را تحریم نکرد. در حالی که سنگ‌آهن بزرگ‌ترین صادرات استرالیا به چین بود، ۶۰ درصد از تامین این منبع صنعتی حیاتی برای چین را تشکیل می‌داد. همچنین پشم

استرالیا محدود نشد. چین ۷۵ درصد از صادرات پشم استرالیا را خریداری می‌کند، اما این عرضه برای تولیدکنندگان نساجی بسیار مورد نیاز بود.

بازیگران کلیدی چه کسانی بودند؟

فرستنده: چین

هدف: استرالیا

طرف‌های سوم: شرکای تجاری جایگزین برای هر دو.

تحریم‌ها چگونه اجرا شدند؟

این تحریم‌ها در دوران اولین رکود اقتصادی استرالیا در سال‌های اخیر تأثیر داشتند، اما دو عامل اصلی توضیح می‌دهند که چرا این تأثیرات به شدت مورد انتظار نبودند. یکی در دسترس بودن شرکای تجاری جایگزین بود که استرالیا توانست تجارت خود را به آن‌ها منحرف کند. کاهش ۱۵ میلیارد دلار صادرات زغال سنگ به چین عمدتاً با افزایش صادرات زغال سنگ به کشورهای دیگر جبران شد. صادرات جو، مس، غذاهای دریایی و چوب نیز الگوهای مشابهی داشتند؛ سودهای حاصل از شرکای تجاری دیگر حتی بیشتر از زیان‌های چین بود. بر اساس برآوردهای دولت استرالیا، بخش‌های تحریم شده حدود ۴ میلیارد دلار صادرات به چین را از دست دادند اما با ۳.۳ میلیارد دلار افزایش صادرات به شرکای تجاری جایگزین جبران شد - که نتیجه آن کاهش خالص ۰.۲۵ درصد از کل صادرات ملی بود.

محدودیت‌های داخلی چین که محصولاتی مانند سنگ‌آهن و پشم را مستثنی کرد، عامل دیگر بود. در نیمه اول سال ۲۰۲۱، صادرات سنگ‌آهن استرالیا به چین همچنان به ۵۳ میلیارد دلار می‌رسید. همانطور که یک تحلیل‌گر صنعت بیان کرد: "تا زمانی که چین بخواهد ۵۵ درصد از فولاد جهان را تولید کند، باید حدود ۶۸ درصد از سنگ‌آهن دریایی جهان را خریداری کند. چین نمی‌تواند کشوری (استرالیا) را که ۶۰ درصد از آن سنگ‌آهن صادر شده را تامین می‌کند نادیده بگیرد." نگرانی‌ها در مورد تحریم‌های زغال سنگ نیز افزایش یافت و این زمانی بود که در دسامبر ۲۰۲۰ چین بدترین خاموشی دهه گذشته را تجربه کرد که بخشی از آن به دلیل کمبود زغال سنگ بود.

ارزیابی موردی

با وجود اینکه چین همیشه مداخله کشورهای دیگر در امور داخلی خود را رد می‌کند، این مورد دقیقا مثالی از مداخله آن در امور داخلی کشور دیگری است. برخلاف تایوان که وضعیت بین‌المللی مبهمی دارد، این تحریم‌ها علیه یک کشور کاملاً مستقل اعمال شد. بنابراین، همان‌طور که توازن منافع در مواردی که چین هدف تحریم‌های تغییرات سیاسی داخلی بوده به نفع این کشور بوده است، استرالیا نیز در این مورد منافع بیشتری داشت و بنابراین انگیزه‌های بیشتری برای مقاومت نشان می‌داد. مردم استرالیا از مداخله در امور سیاسی‌شان خشمگین بودند. درصد افرادی که نظرات منفی نسبت به چین داشتند، از ۳۲ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۵۷ درصد در سال ۲۰۱۹ افزایش یافت.

چین قصد داشت با تحریم‌هایش علیه استرالیا به دیگر کشورها نشان دهد که مقابله با چین عواقب جدی دارد و استرالیا را به عنوان نمونه‌ای از این عواقب معرفی کند. اما این پیام توسط دیگر کشورها به درستی دریافت نشد و آن‌ها به جای ترسیدن از چین، بیشتر به همکاری‌های امنیتی با یکدیگر پرداختند و اعتبار چین به عنوان یک شریک تجاری قابل اعتماد زیر سوال رفت. این امر همراه با دیگر اقدامات منطقه‌ای تحکیم کننده، به افزایش همکاری‌های امنیتی میان استرالیا، ژاپن و هند و همچنین ایجاد یک توافق امنیتی بزرگ جدید با ایالات متحده و بریتانیا (با نام اختصاری AUKUS) منجر شد. این توافق تا کنون به حد یک اتحاد ضد چین نرسیده و احتمالاً نخواهد رسید. به رغم وجود اختلافات، همه این کشورها ارزش زیادی برای روابط خود با چین قائل هستند. عواقب منفی برای چین محدود است، اما همچنان وجود دارد.

اعتراضات دموکراسی‌خواهی هنگ‌کنگ، ۲۰۱۹-۲۰۲۰: مورد NBA

در سال ۱۹۸۴، پس از بیش از ۱۰۰ سال به عنوان مستعمره بریتانیا، فرآیند بازگرداندن هنگ‌کنگ به چین تا سال ۱۹۹۷ آغاز شد. شرایط توافق شده بر اساس اصل "یک کشور، دو سیستم" بود. هنگ‌کنگ باید تا سال ۲۰۴۷، یعنی پنجاه سال بعد، درجه‌ای از خودمختاری و دموکراسی را حفظ می‌کرد و پس از آن به طور کامل بخشی از چین می‌شد. این ترتیبات از سال ۱۹۹۷ تاکنون تنش‌ها و ناآرامی‌هایی داشته، اما هیچ‌کدام به شدت ناآرامی‌هایی که از مارس ۲۰۱۹ شروع شد، نبودند. این اعتراضات گسترده دموکراسی‌خواهی به قانون جدیدی که از سوی پکن تحمیل شده بود و مخالفان سیاسی را بیشتر در معرض استرداد قرار می‌داد، اعتراض داشتند. تا ژوئن همان سال، حدود ۲ میلیون نفر به خیابان‌ها آمدند. پکن و متحدانی مانند کری لام، مدیر اجرایی هنگ‌کنگ، برخی مصالحه‌ها را انجام دادند، اما به طور

کلی سرکوب‌ها را افزایش دادند. یکی از شرکت‌ها و سازمان‌هایی که حمایت خود را از معترضان دموکراسی‌خواه اعلام کردند و هدف تحریم‌های چین قرار گرفتند، اتحادیه ملی بسکتبال (NBA) بود.

چه نوع تحریم‌هایی اعمال شد؟

اقدامات اولیه به طور خاص تیم هیوستون راکتس را هدف قرار دادند. اتحادیه بسکتبال چین (CBA) به ریاست یاو مینگ تمام همکاری‌ها با تیم راکتس را به حالت تعلیق درآورد. تلویزیون مرکزی چین (CCTV) و شرکت اینترنتی چینی تنسنت پخش و پخش زنده بازی‌های راکتس را متوقف کردند. محصولات تیم راکتس از سایت تجاری تائوباو حذف شدند. شرکت‌های چینی مانند خرده‌فروش کفش لی نینگ و مرکز کارت بانک توسعه شانگهای حمایت‌های مالی خود را قطع کردند که این امر حدود ۲۵ میلیون دلار ضرر برای تیم راکتس به همراه داشت. سپس کل لیگ NBA هدف قرار گرفت. CCTV یا همان تلویزیون دولتی چین اعلام کرد که «بلافاصله تمام همکاری‌ها و تبادلات مربوط به NBA را بررسی خواهد کرد.» همه یازده حامی رسمی NBA چین روابط خود را با لیگ به حالت تعلیق درآوردند. قراردادهای تبلیغاتی بازیکنان لغو شدند و رویدادهای برنامه‌ریزی شده رسانه‌ای و هواداری نیز به همین ترتیب لغو شدند. منابع رسمی یک طوفان رسانه‌ای در شبکه‌های اجتماعی به راه انداختند.

مبالغ کلانی در این میان درگیر بود. ارزش NBA چین در دهه گذشته دو برابر شده و به ۴ میلیارد دلار رسیده بود و برای هر تیم لیگ NBA بیش از ۱۳۰ میلیون دلار سود به همراه داشت. همکاری NBA و تنسنت که در ژوئیه ۲۰۱۹ به مبلغ ۱.۵ میلیارد دلار تمدید شده بود. ۲۱ میلیون طرفدار چینی که فینال‌های NBA 2018 را تماشا کردند، بیشتر از ۱۸ میلیون آمریکایی بودند. در مجموع، بازار چین حدود ۱۰ درصد از کل درآمد NBA را تشکیل می‌داد.

بازیگران اصلی چه کسانی بودند؟

- فرستنده: چین

- هدف: NBA و بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی

- طرف‌های ثالث: چین بازاری نیست که NBA بتواند آن را جایگزین کند.

چرا چین تحریم‌هایی علیه NBA اعمال کرد؟

در ۴ اکتبر ۲۰۱۹، دری مورای، مدیر کل تیم هیوستون راکتس، توییت کرد: "برای آزادی مبارزه کن، با هنگ‌کنگ همبستگی داشته باش." این توییت در میان سایر توییت‌های حمایت‌گرانه از معترضان چندان تحریک‌آمیز نبود. اما از آنجایی که این توییت از سوی مدیر کل تیم سابق یاو مینگ، بزرگترین ستاره چینی در تاریخ NBA (هم از نظر دستاوردهای ورزشی و هم به دلیل قد ۷ فوت و ۶ اینچی‌اش) و اکنون رئیس اتحادیه بسکتبال چین (CBA) بود، حساسیت خاصی ایجاد کرد. با توجه به اینکه ۶۴۰ میلیون چینی بازی‌های NBA را تماشا می‌کنند و میلیاردها دلار معامله تجاری بین چین و NBA وجود دارد، پکن این موضوع را فرصتی دید که تحریم‌هایی را اعمال کند.

تحریم‌ها چگونه اجرا شدند؟

اندکی پس از توییت مورای، آدام سیلور، کمیسر NBA، بیانیه‌ای صادر کرد که به طور گسترده به عنوان فاصله‌گیری از مورای تلقی شد:

"ما معتقدیم که نظرات مطرح‌شده توسط مدیر کل تیم هیوستون راکتس، دری مورای، بسیاری از دوستان و طرفداران ما در چین را به شدت ناراحت کرده است، که این موضوع قابل تأسف است. اگرچه دری مورای تصریح کرده که توییت او نمایانگر نظرات تیم راکتس یا NBA نیست، ارزش‌های لیگ از به اشتراک‌گذاری نظرات در مورد مسائل مهم حمایت می‌کند. ما احترام زیادی برای تاریخ و فرهنگ چین قائل هستیم و امیدواریم که ورزش و NBA بتوانند به عنوان یک نیروی وحدت‌بخش برای پر کردن شکاف‌های فرهنگی و نزدیک کردن مردم به یکدیگر استفاده شوند."

مالک تیم راکتس، تیلمن فرتیتا، به صورت صریح‌تر توییت کرد که مورای "به نمایندگی از تیم راکتس صحبت نمی‌کند" و اینکه تیم "یک سازمان سیاسی نیست." مورای توییت خود را حذف کرد و عذرخواهی کرد: "من قصد نداشتم توییت من باعث ناراحتی طرفداران تیم راکتس و دوستان من در چین شود. من فقط یک نظر را بیان کردم که بر اساس یک تفسیر از یک رویداد پیچیده بود. از زمان آن توییت فرصت زیادی داشتم تا به دیدگاه‌های دیگر گوش دهم و آن‌ها را در نظر بگیرم." ستاره تیم راکتس، جیمز هاردن، اضافه کرد: "ما عذرخواهی می‌کنیم. ما چین را دوست

داریم. ما دوست داریم آنجا بازی کنیم... آن‌ها به ما بیشترین عشق را نشان می‌دهند." لبرون جیمز، برجسته‌ترین بازیکن NBA، مورای را به عنوان "بی‌اطلاع یا به درستی آموزش ندیده در مورد وضعیت" نقد کرد. جو تسای، مالک تیم نیوجرسی نتس که در تایوان به دنیا آمده و هم‌بنیان‌گذار غول اینترنتی چینی علی‌بابا است، در فیس‌بوک توییت مورای را "آسیب‌زا" خواند و اعتراضات هنگ‌کنگ را به عنوان "جنبش جدایی‌طلبانه" که برای یک "موضوع حساس" مبارزه می‌کند، محکوم کرد.

در آمریکا، کمیسر NBA، سیلور، توسط دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان مورد انتقاد قرار گرفت. جولیان کاسترو و بتو اورورک، نامزدهای پیشین انتخابات ریاست‌جمهوری دموکرات، اعلام کردند که یک موضوع حقوق بشری باید بر منافع مالی اولویت داشته باشد. سناتور مارکو روبیو (جمهوری‌خواه از فلوریدا) توییت کرد: "NBA مدیر کل تیم هیوستون راکتس را برای خوشایند دولت کمونیست چین قربانی می‌کند. این موضوع نفرت‌انگیز است." نماینده سوسیالیست دموکرات، الکساندریا اوکاسیو-کورتز (دموکرات از نیویورک) و سناتور جمهوری‌خواه محافظه‌کار تد کروز (جمهوری‌خواه از تگزاس) نامه مشترکی صادر کردند و بیان داشتند: "ما به شدت نگرانیم که افراد مرتبط با لیگ ممکن است اکنون درگیر خودسانسوری شوند که با ارزش‌های آمریکا و ارزش‌های اعلام‌شده لیگ سازگار نیست." مگان مک‌آردل، ستون‌نویس محافظه‌کار، آن‌ها را "ضعیف و بی ریشه" خواند.

سیلور بیانیه دوم خود را صادر کرد که به منتقدان آمریکایی پاسخ داد، اما به طور کامل به آن‌ها تسلیم نشد. در حالی که "در سه دهه گذشته NBA محبت زیادی به مردم چین پیدا کرده است"، این موضوع مربوط به "رشد کسب و کار ما" نبود. قصدی برای "تنظیم آنچه بازیکنان، کارکنان و صاحبان تیم‌ها در این مسائل می‌گویند یا نمی‌گویند" وجود نداشت. کشورهای ما "سیستم‌های سیاسی مختلفی دارند... دیدگاه‌های مختلفی در مورد مسائل مختلف دارند. وظیفه NBA نیست که در مورد این تفاوت‌ها داوری کند." باور راهنما در ورزش به عنوان "یک نیروی وحدت‌بخش است که بر آنچه ما به عنوان انسان‌ها مشترک داریم تمرکز می‌کند، نه تفاوت‌های ما."

چین نیازی به تعادل نمی‌دید. CCTV بیانیه رسمی صادر کرد و گفت: "ما نارضایتی و مخالفت شدید خود را با استفاده آدام سیلور از حق آزادی بیان به عنوان یک بهانه و عذر اعلام می‌کنیم. ما معتقدیم که هیچ نظری که حاکمیت ملی و ثبات اجتماعی را به چالش بکشد، در محدوده آزادی بیان قرار نمی‌گیرد."

کمیسر سیلور نسبت به اقداماتی که از سوی CCTV انجام شد، واکنش نشان داد و آن‌ها را "مایه تأسف" خواند و افزود: "اگر این نتیجه پایبندی ما به ارزش‌هایمان است، ما همچنان معتقدیم که پایبندی به این ارزش‌ها بسیار مهم است." هر دو طرف تلاش‌هایی برای بهبود رابطه انجام دادند. در ژانویه ۲۰۲۰، پس از سقوط هلیکوپتر که به طور تراژیک منجر به کشته شدن کوبی برایانت، یکی از محبوب‌ترین ستاره‌های NBA در چین شد، سفیر چین در آمریکا در توییتر به او ادای احترام کرد. در فوریه، NBA 1.4 میلیون دلار برای کمک به مبارزه با همه‌گیری COVID-19 به چین اهدا کرد. تنسنت شروع به پخش برخی از بازی‌های تیم‌های دیگر به جز راکتس کرد. اما تا ۹ اکتبر ۲۰۲۰ – یک سال و پنج روز پس از توییت مورای – CCTV دوباره یک بازی NBA را پخش کرد، که این بازی پنجمین و ماقبل آخر بازی‌های فینال NBA بود. سخنگوی CCTV به "تبریکات تعطیلات" که NBA برای روز ملی اخیر چین و جشنواره میانه پاییز ارسال کرده بود، و "حسن نیتی که NBA برای مدتی به طور مستمر ابراز کرده است، به ویژه از ابتدای امسال، اشاره کرد. NBA تلاش‌های فعالی برای حمایت از مردم چین در مبارزه با بیماری همه‌گیر ویروس کرونا کرده است."

با این حال، این حسن نیت فقط تا حدی موثر بود. تنسنت بازی‌های اینترنتی از جمله بازی‌های هیوستون راکتس را که دری مورای دیگر برای آن کار نمی‌کرد، پخش کرد، اما به جز بازی‌های فیلادلفیا ۷۶ers، تیمی که مورای اکنون مدیر اجرایی آن بود. CCTV به طور موقت تحریم را برای بازی آل‌استار مارس ۲۰۲۱ و باقی‌مانده آن فصل و پلی‌آف‌ها برداشت. اما در اکتبر ۲۰۲۱، زمانی که انس کانتر، یک بازیکن کهنه‌کار NBA ترک-آمریکایی که اکنون برای بوستون سلتیکس بازی می‌کند و نام قانونی جدید خود را انس فریدام گذاشته بود، کفش‌هایی با نوشته "آزادسازی تبت" پوشید، بازی‌های سلتیکس تحریم شدند و رسانه‌های اجتماعی چینی دوباره به او حمله کردند. تا مارس ۲۰۲۲ بود که CCTV پخش تمام بازی‌های NBA را از سر گرفت.

ارزیابی موردی

پاسخ‌های اولیه NBA کمی گیج‌کننده بودند. کمیسر سیلور بعداً افسوس خورد که ممکن است در ابتدا "بیش از حد رویکرد دیپلماتیک اتخاذ کرده باشد." پاسخ‌های بازیکنان و مالکین عمدتاً این بود که سیلور بیش از حد از چین انتقاد کرده است، در حالی که سیاستمداران لیبرال و محافظه‌کار به طور یکسان معتقد بودند که او به اندازه کافی انتقاد نکرده است. درآمد از دست رفته گزارش شده بیش از ۲۰۰ میلیون دلار بود. تمام این‌ها باعث شد که برای NBA پیدا

کردن موقعیت میانی و برقراری تعادل میان دو رویکرد دشوار باشد. در نهایت، NBA از موضع کانتر حمایت کرد. و در ژانویه ۲۰۲۲ زمانی که چامات پالیهاپیتیا، مالک بخشی از سهام تیم گلدن استیت واریرز، نگرانی‌ها درباره اویغورها را نادیده گرفت و گفت: "هیچ‌کس به آنچه برای اویغورها اتفاق می‌افتد اهمیت نمی‌دهد، باشه؟" - کل مالکین تیم، مربی و بازیکنان سریعاً بیانیه متقابلی صادر کردند.

خلاصه: تحریم‌های چین چقدر موفق بوده‌اند؟

چین همچنان یک چیز می‌گوید و کار دیگری انجام می‌دهد. یکی از مقامات ارشد دولت چین در انتقاد از تحریم‌های تحت رهبری ایالات متحده علیه روسیه برای تهاجم ۲۰۲۲ به اوکراین اظهار داشت: "موضع دولت چین این است که ما معتقدیم تحریم‌ها هرگز راه‌حل اساسی و مؤثری برای حل مشکلات نبوده‌اند، و چین همیشه با هرگونه تحریم‌های یکجانبه غیرقانونی مخالف است." با این حال، در مورد به مورد، چین تحریم‌های یکجانبه خود را اعمال کرده است. موارد ذکر شده در این فصل به هیچ وجه تنها موارد نیستند. مطالعه‌ای که توسط اندیشکده استرالیایی انجام شده و قبلاً به آن اشاره شد، نوزده مورد بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ را شناسایی کرده است که نیمی از آن‌ها از سال ۲۰۱۸ به بعد اعمال شده‌اند. از آن زمان تاکنون موارد متعددی وجود داشته است، برای مثال، تحریم‌هایی که در دسامبر ۲۰۲۱ علیه لیتوانی اعمال شد به دلیل اینکه به تایوان اجازه داده بود یک دفتر ترویج تجاری در پایتخت خود، ویلنیوس، افتتاح کند و از نام استان تایپه استفاده نکرده بود.

استفاده چین از تحریم‌ها برای تغییر سیاسی داخلی در کشورهای دیگر موفقیت چندانی نداشته است، همان‌طور که تحریم‌های تغییر سیاسی داخلی که علیه خود چین اعمال شده‌اند نیز چندان موفق نبوده‌اند. تحریم‌های چین هزینه‌های اقتصادی بر تایوان تحمیل کرد، اما کاندیدای طرفدار استقلال در سال ۲۰۱۶ برنده ریاست جمهوری شد و چهار سال بعد مجدداً انتخاب شد. اینکه رئیس‌جمهور تسای اینگ-ون چندان در جهت استقلال فشار نیاورده است، بیشتر ناشی از تهدید اقدام نظامی چین و محدودیت‌های اعمال شده توسط ایالات متحده است تا تحریم‌ها. استرالیا نیز از سیاست‌های داخلی که برای یکپارچگی سیستم سیاسی خود موجه می‌دانست، زیاد عقب‌نشینی نکرده است و با جایگزین کردن شرکای تجاری دیگر بسیاری از تأثیرات اقتصادی تحریم‌ها را جبران کرده است.

تحریم‌های چین که به دنبال تغییر سیاست خارجی بوده‌اند، موفقیت‌هایی به دست آورده‌اند، اما نه به طور کامل. فرانسه مواضع طرفدار تبت خود را تعدیل کرد اما آن‌ها را معکوس نکرد. نروژ در برابر جایزه صلح نوبل ۲۰۱۰ لیو شیائوبو

ایستاد اما بازدید دالایی لاما در سال ۲۰۱۴ را به ملاقات‌های رسمی در سطح پایین‌تر محدود کرد و بیانیه دیپلماتیک مشترکی با پکن تنظیم کرد. کره جنوبی متعهد شد که سیستم‌های دفاع موشکی عمده دیگری مستقر نکند، اما از استقرار THAAD دفاع کرد. اهداف گسترده‌تر ثانویه بازدارندگی و ارسال پیام نیز مختلط بوده‌اند: بازدارندگی رهبران کشورهایی که مایل به دیدار با دالایی لاما هستند از یک سو، و از سوی دیگر، در مورد استرالیا، تغذیه همکاری امنیتی منطقه‌ای ضد چین بیشتر.

آدریه وونگ در تحلیل تحریم‌های چین به این نتیجه می‌رسد که این تحریم‌ها در دستیابی به اهداف کوتاه‌مدت خود موفقیت‌هایی داشته‌اند، اما در ایجاد نفوذ استراتژیک بلندمدت ناکام مانده‌اند. به عبارت دیگر، چین توانسته است در بازه زمانی کوتاه برخی کشورها را به انجام خواسته‌های خود وادار کند، اما نتوانسته است تغییرات پایداری در سیاست‌ها و رفتارهای این کشورها به نفع خود ایجاد کند. فرید زکریا این مفهوم را با استفاده از اصطلاح "گل به خودی" توضیح می‌دهد و معتقد است که استفاده بیش از حد از تحریم‌ها توسط چین در نهایت به ضرر خود این کشور تمام شده است. به عقیده او، تحریم‌ها نه تنها نتوانسته‌اند کشورها را به سمت سیاست‌های مطلوب چین سوق دهند، بلکه باعث شده‌اند این کشورها دقیقاً به سمت سیاست‌ها و رفتارهایی بروند که چین همیشه تلاش کرده بود جلوی آن‌ها را بگیرد. در نتیجه، استفاده از تحریم‌های گسترده نه تنها به اهداف بلندمدت چین کمکی نکرده، بلکه به موقعیت و اعتبار بین‌المللی آن آسیب زده است.

چین با وجود کنترل استبدادی سیاسی سفت و سختی که دارد، با محدودیت‌های داخلی خود در استفاده از تحریم‌ها روبرو بوده است. تحریم H&M در مورد اویغورها به بیش از ۶۰۰ تامین‌کننده کارخانه‌های چینی آسیب رساند و در میان خشم ملی‌گرایانه، توجهات انتقادی داخلی را به این مسئله جلب کرد. موارد نروژ، کره جنوبی و استرالیا نیز همه محدودیت‌هایی در دامنه تحریم‌ها داشتند که بر اساس نیازهای اقتصادی چین تعیین شده بودند.

تحریم‌های هدفمند علیه کسب‌وکارها و سازمان‌های بین‌المللی تا حد زیادی موفق بوده‌اند. با وجود همه صحبت‌ها درباره جدا شدن و بازگرداندن تولید به داخل، بازار نزدیک به ۱.۵ میلیارد مصرف‌کننده چین نمی‌تواند نادیده گرفته شود. در حالی که در سال ۲۰۰۹ بازار کالاهای خرده‌فروشی چین با ارزش ۱.۸ تریلیون دلار کمتر از نصف بازار آمریکا بود، یک دهه بعد، ارزش ۶ تریلیون دلاری آن از بازار ۵.۵ تریلیون دلاری آمریکا پیشی گرفت. به عنوان مثال، اپل حدود ۲۰ درصد از فروش جهانی خود را در چین دارد و جنرال موتورز، که هدف بلندپروازانه آن تولید تمام خودروهای الکتریکی تا سال ۲۰۳۵ است، پیش‌بینی می‌کند که میزان فروش آن در چین به اندازه آمریکا باشد.

امتیازاتی که خرده‌فروش سوئدی H&M و تولیدکننده نیمه‌هادی آمریکایی اینتل در مسئله اویغورها ارائه دادند، به هیچ وجه استثنا نبودند. ظرفیت چین برای استفاده از وابستگی متقابل به عنوان یک سلاح، قابل توجه است.

تحریم‌های صادراتی و کمک‌های خارجی ممکن است با پیشرفت صنعت و فناوری چین در زنجیره ارزش و گسترش سرمایه‌گذاری‌ها و کمک‌های طرح کمربند و جاده (BRI) به کشورهای دیگر، بیشتر مورد استفاده قرار گیرند. نگرانی‌های زیادی در ایالات متحده و اروپا وجود دارد که این تحریم‌ها نفوذ چین را افزایش خواهند داد. یک مطالعه شورای روابط خارجی این امر را تحت عنوان"گسترش قدرت رو به افزایش چین" مورد اشاره قرار می‌دهد . با این حال، نشانه‌هایی وجود دارد که چین با محدودیت‌های مشابهی که آمریکا و دیگر تحریم‌کنندگان و اهداکنندگان کمک‌ها مواجه شده‌اند، روبرو است. به عنوان مثال، یک مطالعه توسط مرکز تحقیقاتی AidData که ۱۴۱ کشور را بررسی کرده است، نقش بزرگ‌تر چین به عنوان یک ارائه‌دهنده کمک را به رسمیت شناخته اما اذعان می‌کند که دیدگاه‌های منفی گسترده‌ای نسبت به آن به عنوان یک "شریک توسعه" وجود دارد.